

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการศึกษากระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรบนพื้นที่สูง
The Study on Knowledge and Technology Transfer Extended
to Highland Farmers

แผนงานวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรบนพื้นที่สูง

โดย

จิราวรรณ ปันใจ และคณะ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

โครงการศึกษากระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรบนพื้นที่สูง
The Study on Knowledge and Technology Transfer Extended
to Highland Farmers

แผนงานวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรบนพื้นที่สูง

คณะผู้วิจัย

สังกัด

นางสาวจิราวรรณ	ปิ่นใจ	นักวิจัย	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวนฤมล	ศรีวิชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
นางสาวนิสยาชล	ศิริวาท	เจ้าหน้าที่โครงการ	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
กันยายน 2563

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ขอขอบคุณนักวิจัย นักวิชาการส่งเสริมและพัฒนา เจ้าหน้าที่โครงการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิโครงการหลวงทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่างๆ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน และการสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง ตลอดจนเกษตรกรในพื้นที่โครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและตอบรับการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จนทำให้การดำเนินงานครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คณะผู้วิจัย
กันยายน 2563

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E - mail

ชื่อ - สกุล	นางสาวจิราวรรณ ปันใจ
	Miss Jirawan Panjai
คุณวุฒิ	ปริญญาโท
ตำแหน่ง	นักวิจัย
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8496-8 ต่อ 3401 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	jirawant@hrdi.or.th , jipanjai@gmail.com

2. ชื่อนักวิจัยร่วม หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E - mail

2.1 ชื่อ - สกุล	นางสาวนฤมล ศรีวิชัย
	Ms. Narumol Sriwichai
คุณวุฒิ	ปริญญาโท
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8496-8 ต่อ 3405 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	k_khak@hotmail.com
2.2 ชื่อ - สกุล	นางสาวนิสยชล ศิริวาท
	Miss Nisaychon Siriwat
คุณวุฒิ	ปริญญาโท
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่โครงการ
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ที่อยู่	65 หมู่ 1 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์	0-5332-8496-8 ต่อ 3401 โทรสาร 0-5332-8494
E-mail	nisaychon.si@gmail.com

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
ประวัติคณะผู้วิจัย	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทคัดย่อ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	3
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	29
3.1 วิธีการดำเนินงาน	29
3.2 พื้นที่ศึกษา	30
3.3 ระยะเวลาการดำเนินการ	30
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	31
4.1 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปสู่กลุ่มเป้าหมาย	31
4.2 การพัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูลวิจัย	39
4.3 การจัดการความรู้งานวิจัยและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	45
4.4 การพัฒนาเครือข่ายวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน	54
บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินงาน	55
เอกสารอ้างอิง	58

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงความแตกต่างของการวัดผลและการประเมินผล	16
2	แผน – ผลการดำเนินงานการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ จำนวน 20 เรื่อง	32

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบประเภทความรู้กับภูเขาน้ำแข็ง	4
2	โมเดลการจัดการความรู้	7
3	กระบวนการจัดการความรู้	8
4	ตัดแปลงความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้	17
5	ขั้นตอนการถอดบทเรียน	20
6	ระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้จากงานวิจัย ในรูปแบบเว็บไซต์ https://rsdb.hrdi.or.th	41
7	ฐานข้อมูลรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (e – Research Report)	41
8	องค์ความรู้จากงานวิจัย	41
9	องค์ความรู้จากงานวิจัยที่จัดทำในรูปแบบ Infographic	44
10	การเผยแพร่บทความงานวิจัยลงเว็บไซต์สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	48
11	การเผยแพร่บทความงานวิจัยลงแอปพลิเคชันไลน์ของดีพื้นที่สูง	49
12	ถอดบทเรียนผู้นำเกษตรกร และถอดบทเรียนการทำงานพัฒนาพื้นที่สูงจังหวัดน่าน	50
13	การสัมมนา “ข้าวบนพื้นที่สูงของไทย”	51
14	การสัมมนา “ข้าวบนพื้นที่สูงของไทย”	51
15	งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกผักอินทรีย์ (Field Day) “เกษตรอินทรีย์ สุวิถีที่ยั่งยืน”	52
16	งานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field day) "การปลูกมันเทศญี่ปุ่นบนพื้นที่สูง"	52
17	การถ่ายทอดองค์ความรู้ “เติมให้ป่า...แก้ปัญหาคันคูน”	53
18	การถ่ายทอดเทคโนโลยีชุมชนต้นแบบการลด ละ เลิกการใช้สารเคมี	53
19	นิทรรศการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงแมลงที่มีประโยชน์บนพื้นที่สูง	54
20	การลงนามบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ ณ เรือนกล้วยไม้ อุทยานหลวงราชพฤกษ์	54